

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Honkonen, Anne			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Arvot eurooppalaista identiteettiä rakentamassa : Analyysi Euroopan komission koululaisille kohdentamasta opetusmateriaalista			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-11-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 107 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pro gradu -työni kohteena on eurooppalaisen identiteetin arvosisältö. Liitän työni eurooppalaista identiteettiä koskevaan tutkimukseen sekä siitä käytävään tieteelliseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun. Konstruktivistisen tutkimusnäkökulmani mukaan identiteetit ovat kielen tuottamia tarkoitteellisia tai tahattomia rakennelmia. Tutkielmani tarkoituksena on kielen välittämiä merkitysrakenteita analysoimalla kuvailla, miten arvoilla rakennetaan sisältöä eurooppalaiselle identiteetille Euroopan komission koululaisten opetusmateriaaliksi valitsemisessa julkaisuissa. Eurooppalaisen identiteetin rakentamista tutkin Euroopan komission sosiaalistamistoimintana. Sosiaalistaminen on yksi väline sitoa yksilö tietyn kulttuurin identiteettiin. Koululaisten sosiaalistamista EU:n ajamaan arvomaailmaan ei ole juuri tutkittu, koska unionitasolla ei ole nähty olevan vaikutusmahdollisuutta kansallisen tason instituutioiden hallitsemassa kasvatusympäristössä. Euroopan komission jäsenmaiden kouluihin luoma Eurooppa-päivä-aloite kuitenkin toimii sosiaalistamiskanavana ylikansalliselle kasvatustoiminnalle. Tutkimuksessani sosialisatioteoria todentaa tämän EU:n ja kansallisen tason välisen kasvatuskanavan toimivuutta arvojen ideologisessa ja rakenteellisessa välittämisessä ja välittymisessä. Kulttuuria käsittelevin Edgar H. Scheinin teorian mukaisesti kolmitasoisena, jossa syvätason tiedostamattomat perusoletukset luovat kulttuurin perustan. Kunkin tason arvoja voidaan ilmentää Euroopan unionin joukkotiedotuksena jakaman opetusmateriaalin teksteistä. Ideologisessa sosiaalistamisessa asioita nimetään suoraan arvoiksi, rakenteellista sosiaalistamista kuvaavat tavoitteiden, pyrkimysten, ponnistelujen, päämäärien, sitoutumisen sekä tärkeinä ja oikeina pidettyjen asioiden diskurssit. Syvien merkitysulottuvuuksien paljastamiseen käytin A. J. Greimasin aktanttimalia, jossa subjektiasema kuvaa tekstinlaatijan kulttuurin piiloisempia syvätason perusoletuksia. Analyysin tulkinnan apuna käytin Shalom Schwartzin teorian arvoluokitusta sekä moraaliuniversumin laajuuden käsitettä.</p> <p>Kulttuurin eri tasoilta välittyvä eurooppalainen arvomaailma ei ole yhtenäinen, vaan moninainen ja siten jännitteinen ja ristiriitainen. Jännitteisyys ilmenee etenkin eurooppalaisen taloudellisen edistyksen tavoittelun ja muiden hyvinvoinnin kasvattamisen ja elämän laadun parantamisen sekä talouskasvun ja ympäristönsuojelun välillä. Suoraan arvoiksi nimettiin demokratia, vapaus, sosiaalinen oikeudenmukaisuus, suvaitsevaisuus, kunnioitus, ymmärrys, rauha, oikeusvaltioperiaate ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Nämä sijoittuvat kulttuurimallin keskiosaan ja ilmentävät mahdollista ristiriitaisuutta. Sekä kulttuurin syvä-, että pintatasolla keskeiseksi eurooppalaisiksi arvoiksi nousi ympäristö, köyhien auttaminen sekä taloudellinen kasvu ja kilpailukyky, jotka suorista arvoviiteistä puuttuvat.</p> <p>Eurooppalaisessa arvoavaruudessa moraalisuus erottuu selvästi omaksi alueeksi. Eurooppalainen moraaliuniversumi on laaja rauhan ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen kohdalla. Ihmisarvot rajaavat vahvasti toiseutta, sillä moraalinen auttamisvelvollisuus ei ulotu ihmisarvoa kunnioittamattomiin. Myös sosiaalisen oikeudenmukaisuuden alueella muiden auttaminen, maailmankaupan sääntöjen valvonnan ja vääryyksien estämisen kautta, ulottuu eurooppalaisuudessa kaikkialle maailmaan. Sen sijaan suvaitsevaisuuden laajuus on suppea. Moneuden säilyttäminen ei ulotu kaikkiin maailman kulttuureihin, vaikka Euroopassa se on tärkeää.</p> <p>Opetusjulkaisujen arvopuhe on runsasta ja siksi paikoin epämääräistä. Tulkintani mukaan ympäristön vaikutuksesta eurooppalaisen kulttuurin keskeisiä elementtejä on karsittu ja siksi ideologinen sosiaalistamisen jää vaisuksi. Julkaisujen välittämä kuva eurooppalaisista arvoista ei ole riittävän selkeä eikä innostava. Siksi arvojen suora opettaminen ei nykyisessä muodossa ole kovin merkityksellistä eurooppalaisen identiteetin rakentamisen kannalta. Arvojen hyödyntäminen identiteetin rakentamisessa on unionitasolla vielä uutta.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>Schwartz, Shalom</p> <p>Schein, Edgar H.</p> <p>arvot</p> <p>identiteetti</p> <p>alueellinen identiteetti</p> <p>eurooppalaisuus</p> <p>kulttuuri</p> <p>socialisaatio</p> <p>opetusmateriaali</p> <p>koululaiset</p> <p>Eurooppa</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information